

Internt notat

By, Kultur og Erhverv

Baggrundsnotat vedr. ressourcegrundlag for Vendsyssel Kunstmuseum
i forbindelse med opfølgning på kvalitetsvurdering 2015.

Indhold

Baggrund	1
Aktuel udfordring.....	2
Ressourcegrundlag og udvikling i tilskud.....	2
Oversigt over tilskudsudvikling.....	2
Kvalitetsvurdering 2015	3
Kvalitetsvurdering 2004	3
Udvikling i krav til faglig bæredygtighed.....	3
Opsummering på kvalitetskrav og største udfordringer for VKM	4

Baggrund

Hjørring Kommune er museets offentlige hovedtilskudsyder.

Museet er oprettet i 1963 og statsanerkendt i 1981.

Museet er flyttet i nye lokaler (Bechs klædefabrik) i 2004.

Der er fondsfinansieret tilbygning til Niels Larsen-Stevn samlingen i 2009 (Realdania).

Aktuel udfordring

Styrelsen konstaterer, at en lang række af museets planlagte opfølgningstiltag i fht. kvalitetsvurderingen fra 2015 er sat i bero som følge af manglende økonomiske og personalemæssige ressourcer.

Der er sket en reduktion i de kunstfaglige ressourcer, der bevirker, at museet ikke kan løfte dele af de lovbestemte opgaver, herunder mest tydeligt at løfte sin forskningsforpligtelse.

Museet har desuden ikke ressourcemæssigt mulighed for at prioritere igangsætning af strategiarbejder mv., som opfølgning på kvalitetsvurderingen af museet. Det er umiddelbart forsknings- og formidlingsstrategi, der skal skærpes.

Styrelsen formulerer præcist, at det er uholdbart, at museet ikke har tilstrækkelig kunstfagligt personale til at løfte de lovpligtige opgaver.

Populært sagt, så er der for stor en del af museets økonomi, der er bundet i mursten, og for få ressourcer til at varetage de lovpligtige og anbefalede faglige og videnskabelige opgaver.

De lovpligtige opgaver er grundlag for statsanerkendelse og for bevarelse af museet og samlingen. Det bemærkes, at det ikke vil være muligt at videreføre museet i en anden organisatorisk kontekst, da samlingen er knyttet til statsanerkendelsen og vil skulle overgives til andre museer, hvis statsanerkendelsen ikke kan opretholdes.

Ressourcegrundlag og udvikling i tilskud

Hjørring Kommune yder tilskud på netto 2,5 mio. kr./brutto 2,654 mio. kr. til Vendsyssel Kunstmuseum i 2017. Tilskudsniveauet er i faktiske tal stort set det samme som i 2004, hvilket dækker over, at der igennem årene er sket en fastfrysning og reduktion i tilskuddene. Hvis tilskuddet i stedet havde været fastlagt med jævn fremskrivning på gennemsnitligt 2 % årligt og ingen reduktioner, ville tilskuddet have været ca. 0,5 mio. kr. højere i 2017.

Konkret er der foretaget reduktion på følgende måder:

- 2008: reduktion på 70.000 kr.
- 2009-2011: fastfrysning af tilskud og dermed indirekte reduktion ved at undlade fremskrivning.
- Museet udvides i 2009 med Niels Larsen Stevn-bygningen uden regulering af tilskuddet i fht. øget bygningsdrift.
- 2013: reduktion med 50.000 kr. stigende til 100.000 kr. i 2014 og 2015 og 150.000 kr. fra 2016 og frem.
- For 2018 genoptages almindelig fremskrivning, så driftstilskuddet netto udgør 2,657 mio. kr.

Med den gældende museumslov er det fastlagt, at et museum skal have et ikke-statsligt tilskudsgrundlag på "et vist niveau" for at modtage 1 mio. kr. i statsligt driftstilskud. Kravet til tilskudsgrundlag reguleres med finansloven og er aktuelt på 2 mio. kr. for at opretholde statstilskud på ca. 1 mio. kr.

Oversigt over tilskudsudvikling

Tilskudsudvikling VKM i L.kr.:	2004	2005	2006	2007	2008*	2009**	2010	2011	2012	2013***	2014	2015	2016	2017
Tilskud HJK (Brutto)	2.441	2.499	2.569	2.574	2.557	2.529	2.529	2.529	2.604	2.563	2.564	2.616	2.607	2.654
Driftstilskud stat (brutto)	0.952	0.932	0.933	0.979	0.974	1.076	1.019	1.023	1.012	0.995	1.000	0.992	1.021	1.014
Resultat (+=overskud/-=underskud)	152	25	-52	-35	-183	-11	-51	16	17	35	-89	-235	65	41

Ved gennemgang af bemærkninger mv., der er knyttet museumsloven fremgår det, at det forventes, at ressourcegrundlaget skal være tilstrækkeligt til at opretholde et fagligt niveau, hvilket betyder, at der skal være økonomi til at have fast tilknyttede videnskabelige ressourcer svarende til ph.d.-niveau, idet huslejeudgifter,

prioritetsrenter og afdrag fradrages i de ikke-statslige tilskud, når grundlaget for fastsættelse af det statslige tilskud opgøres.

Vendsyssel Kunstmuseum har ved aflægges af regnskab for 2016 anvendt 1,5 mio. kr. til fastansat personale med en fordeling på følgende årsværk:

- Videnskabeligt personale: 1,2 årsværk (sammenligning 2017=0,3 og 2004=2,0)
- Ledelse og administration: 0,8 årsværk (sammenligning 2017=0,7 og 2004=1,5)
- Bygningsdrift og teknisk service: 1 årsværk (sammenligning 2017=1,0 og 2004=1,0)
- Butik og front: 0,5 årsværk (sammenligning 2017=1,0 og 2004=0,5)
- I alt: 3,5 årsværk (sammenligning 2017=3,0 og 2004=5,0)

Kvalitetsvurdering 2015

Museet rådede i 2014 over 6,7 fastansatte årsværk, heraf 2 videnskabelige årsværk – ingen på ph.d.-niveau. 1 årsværk blev varetaget af fastansat i jobtilbudsordninger.

Det blev vurderet, at det faglige niveau i 2014 var tilfredsstillende, fordi en tredjedel af museets fastansatte medarbejdere havde en museumsfaglig videnskabelig baggrund, dog foreløbig ingen på ph.d.-niveau. Der er efterfølgende sket reduktion af medarbejderstaben, så der ikke er tilstrækkeligt fagligt personale og udfordringen vedr. ph.d.-niveau skærpes.

Det blev vurderet, at det ikke var helt tilfredsstillende, at museets økonomiske grundlag er så spinkelt, bl.a. negativ egenkapital og yderst begrænset likvid beholdning samt udgifter til bygningsdrift svarende til 15 %, hvilket vurderes at være for højt i fht. ressourcer til at opretholde de faglige kvalitetskrav.

Det blev anbefalet, at museet arbejder for at styrke sit økonomiske ressourcegrundlag, så institutionen er bedre rustet til at varetage en professionel museumsvirksomhed og mindre sårbar i forbindelse med besparelser, personaleudskiftninger m.v.

Det blev anbefalet, at museet prioriterer at få udarbejdet strategi og strategisk grundlag for museets samlede virksomhed, hvor museets faglige profil, rolle og opgavevaretagelse beskrives, og hvor prioriteringer og målsætninger for den faglige opgavevaretagelse (forskning, formidling, indsamling, registrering, bevaring) sættes i relation til museets organisatoriske og ressourcemæssige forhold.

Kvalitetsvurdering 2004

Vendsyssel Kunstmuseum blev kvalitetsvurderet af Kulturstyrelsen i 2004. Styrelsen pegede allerede i 2004 på udfordringer i fht. nødvendig forskningstid til fastansat personale. Det var en klar anbefaling, at den faglige indsats på registrering og forskning burde prioriteres ligesom formidlingsstrategien skulle målrettes.

I kvalitetsvurderingen fra 2004 konstaterede Kulturstyrelsen, at museets økonomi var baseret på et spinkelt tilskudsgrundlag. Museet måtte omprioritere og finde besparelser som følge af manglende forhøjet driftstilskud fra kommunen i forbindelse med indflytning i den nye bygning. Det spinkle økonomiske ressourcegrundlag var ligeledes årsag til efterfølgende reduktion i medarbejderstab.

Udvikling i krav¹ til faglig bæredygtighed

Der er i perioden mellem de to kvalitetsvurderinger foretaget en skærpelse af de lovmæssige krav (driftstilskudslov fra 2010 og ny museumslov fra 2012) og de kvalitative standarder for museernes virksomhed. Der er tale om krav og standarder om øget økonomisk og faglig bæredygtighed og professionalisering af den samlede museumsvirksomhed, som har ændret Kulturstyrelsens grundlag for vurdering af museernes virksomhed. Det er ligeledes de krav og anbefalinger, Kulturstyrelsen anvender til at vurdere, om museer kan opnå og **bevare** en statsanerkendelse.

Der er tale om krav og anbefalinger inden for følgende områder af museets virksomhed:

- ❖ Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse
- ❖ Ressourcegrundlag
- ❖ Forskning – Formidling – Indsamling – Registrering - Bevaring

Umiddelbart er det specielt ressourcegrundlag/organisation samt forskning og formidling, der er udfordret – udtrykt ved klar vurdering af, at der er for lidt videnskabeligt personale.

Langt de fleste af lovgivningens krav er formuleret, så det entydigt kan vurderes, om de er opfyldt. Nogle krav i museumsloven er dog formuleret, så vurderingen af kravopfyldelsen forudsætter en præcisering eller fastlæggelse af et niveau for opgavevaretagelsen (fx når der i museumsloven står, "at museet skal have en rimelig faglig standard"). Den præcisering giver Kulturstyrelsens anbefalinger, der i sådanne tilfælde er udtryk for det ønskede niveau. Anbefalingerne er dermed ret præcise kvalitetskrav, der forudsættes opfyldt for at fastholde statsanerkendelse.

Opsummering på kvalitetskrav og største udfordringer for VKM

I det følgende er de krav og anbefalinger, hvor det vurderes, at VKM er mest udfordret, samlet. Essensen er, at der mangler ressourcer til 1-2 videnskabelige medarbejdere. Det er ikke vurderet om det er hele årsværk, men der vil både være brug for forskningskompetencer, hvor forventningen om ph.d.-niveau skærpes, og kompetencer indenfor formidling, så ledelsen kan frigøres til det strategiske arbejde mv.

Der er væsentlig flere krav og anbefalinger i styrelsens vejledninger end dem, der fremhæves nedenfor.

Ressourcer – Økonomi, personale og bygninger

Krav til museet i museumsloven og driftstilskudsloven:

1. Museet har et økonomisk grundlag, der gør det muligt at opretholde en rimelig faglig og bygningsmæssig standard.
2. Det samlede ikke-statslige tilskud til museet udgør mindst 2 mio. kr.
3. Museet har faguddannet personale, der modsvarer museets ansvarsområde.

Konkrete anbefalinger fra Kulturstyrelsen:

1. Museet har fastansat videnskabeligt personale til varetagelse og udvikling af de museale opgaver og personalet besidder de nødvendige kompetencer og kvalifikationer.

¹ Baseret på Kulturstyrelsen "KRAV OG ANBEFALINGER TIL STATSANERKENDTE MUSEER", januar 2015.

2. Museets brug af ressourcer i forbindelse med bygningsdrift og -vedligehold står i rimeligt forhold til museets faglige opgavevaretagelse.

Forskning

Krav til museets forskning i museumsloven

1. Museet har en rimelig faglig standard.
2. Museet skal forske inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde.

Konkrete anbefalinger fra Kulturstyrelsen:

1. Museet har en nedskrevet prioriteret forskningsplan, der sikrer niveau og udvikling i museets forskning. Forskningsplanen beskriver også forskningens betydning for og sammenhæng med den øvrige faglige opgavevaretagelse.
2. Museets forskningsplan indgår i museets overordnede strategi for den samlede virksomhed, og mål for forskningen er sat i relation til museets organisatoriske og ressourcemæssige forhold.
3. Museet har en løbende forskningsproduktion, der publiceres i differentierede typer af publikationer.
4. Museet publicerer sin forskning i relevante, fagfællebedømte medier nationalt og internationalt.

Formidling

Krav til museets formidling i museumsloven

1. Museet har en rimelig faglig standard.

Kulturstyrelsen anbefaler

1. Museet har en nedskrevet prioriteret formidlingsplan, der sikrer niveau og udvikling i museets formidling. Formidlingsplanen beskriver også formidlingens betydning for og sammenhæng med den øvrige faglige opgavevaretagelse. ... og mål for formidlingsarbejdet er sat i relation til museets organisatoriske og ressourcemæssige forhold.
2. Museet evaluerer løbende, hvorvidt de ressourcer museet bruger på formidling står i et rimeligt forhold til udbyttet. Det bemærkes, at der her er forskel på kulturstyrelsens vægtning og HJK's ønsker, idet styrelsen vægter forskning over oplevelser – hyppige udstillingsskift